

Plenum

Torsdag 5.11.2015 kl. 16.01—18.33

6. Lagmotion med förslag till ändring av inkomstskattelagen

Lagmotion LM 25/2015 rd Antti Lindtman sd m.fl.

Remissdebatt

Talman Maria Lohela: Ärende 6 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till finansutskottet.

Debatt

17.23 **Antti Lindtman sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Vaikka kyseessä on allekirjoittaneen allekirjoittama lakialoite, voi tätä käsitellä sosialidemokraattisen ryhmän tekemänä vaihtoehtobudjettiin liittyvänä lakialoitteena.

Me esitämme muutoksia tuloverolakiin erityisesti kahdesta kohtaa: perusvähennyksen osalta, ja toisaalta, edustaja Heinonen, nyt on käsittelyssä SDP:n vaihtoehto tuloverolaiksi, eli toinen keskeinen kohta on eläketulovähennyksen muuttaminen. — Hienoa, että edustaja Heinonen jäi saliin. (Timo Heinonen: Ehdottomasti aina paikalla!)

Itse tässä hallituksen esityksessä tuloverolaiksi ensi vuodelle on myös oikeansuuntaisia elementtejä. Tämä työtulovähennyksen kasvattaminen on oikeansuuntainen päätös näissä olosuhteissa. Tässä tilanteessa Suomi tarvitsee kotimaista kysyntää, kotimaisen kysynnän kasvua, koska on niin, että tällä hetkellä meidän taloutemme, etenkin työllisyys, lepää aika pitkälle nimenomaan kotimarkkinoiden varassa, kun vienti ei vedä.

Kuitenkin on niin, että esitämme myös perusvähennyksen korottamista. Se tarkoittaisi sitä, että esimerkiksi päivärahatuloa saavien nettomääräiset vuosiansiot kasvaisivat noin 60 eurolla vuodessa verrattuna hallituksen esitykseen. Tämän esityksen taloudellinen vaikutus olisi noin 90 miljoonaa euroa, 90 miljoonan euron verovähenemä kunnallisverotukseen. Se on oikeudenmukaista tässä tilanteessa, kun toimimme tämän perusvähennyksen kanssa, jota muuten edellisellä hallituskaudella korotettiin neljä kertaa, joka ikisenä vuotena. Siis joka ikinen vuosi viime vaalikaudella, kun sosialidemokraattinen valtiovarainministeri esitteli budjetin, joka ikisessä talousarvioehdotuksessa ja lopullisessa talousarviossa kasvatettiin perusvähennystä. Se nousi sieltä 2 000 euron hujakoilta noin 3 000 euroon.

Tässä tilanteessa on oikeudenmukaista edellyttää perusvähennyksen korottamista, jotta muun muassa myös päivärahoilla elävien ostovoima ei jää jälkeen. Ja niin kuin sanottu, se parhaiten myös tukee kotimaista kysyntää ja ostovoimaa, sillä kaikkein pienituloisimmat nimittäin kuluttavat lähes täysimääräisesti saamansa tulot. Vanha viisaus on se, että jos annat 10 euroa pienituloisille, niin voi olla varma, että kaupassa lauantaimakkara vaihtuu gotleriin, kun taas sitten suurituloisemmilla, esimerkiksi yli kansanedustajan tulotasoilla, joiden verotus suhteessa tähän vuoteen kevenee hallituksen esittämien muutosten johdosta, eurot saattavat vain mennä joukon jatkoksi eivätkä mene kotimaiseen kysyntään.

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

Tässähän itse asiassa, jos puhutaan verotuksen oikeudenmukaisuudesta, kasvu, kotimainen kysyntä ja oikeudenmukaisuus lyövät kättä. Siis jos pidämme huolen siitä, että pieni- ja keskituloisten ostovoimasta pidetään kiinni esimerkiksi nyt SDP:n esittämällä tavalla, se varmimmin turvaa sen, että se euro, jonka me nyt täällä käytämme, menee varmasti sinne kulutukseen ja sitä kautta työllisyyteen, ja sitä kautta syntyy positiivisia vaikutuksia. Eli verotuksen oikeudenmukaisuus ottamalla suurituloiset ja rikkaat paremmin mukaan, toisin kuin hallitus tekee, ja käyttämällä edes osan siitä rahasta, tai kaikki, erityisesti pienituloisten ja keskituloisten verotuksen keventämiseen tukee myös kotimaista ostovoimaa, koska voimme varmistua tällä siitä, että se raha menee kiertoon.

Arvoisa puhemies! Ehkä suurin puute hallituksen esityksessä liittyy todella siihen — ja tämän takia olen erittäin iloinen, että edustaja Heinonen jäi saliin — (Timo Heinonen: Ja Viitanenkin ehti paikalle!) kun vielä ennen vaaleja kokoomus sanoi, että on perusprinsiippi, että tulevalla vaalikaudella eläkkeensaajien ja palkansaajien välistä veroeroa ei lähdetä kasvattamaan. Siis ne veroratkaisut, jotka helpottavat palkansaajatilannetta, kuuluvat myös eläkkeensaajille, se oli kokoomuksen perusprinsiippi ennen vaaleja. (Pia Viitanen: Perusfilosofia!) — Perusfilosofia ennen vaaleja. — Mutta olin aivan äimän käkenä: sehän puuttuu täältä hallituksen esityksestä.

Mutta ei huolta, edustaja Heinonen: Minä tiedän, että tekin olitte, ja olette edelleen, varmasti tämän perusfilosofian takana, ja jos olette, niin tiedän, että tästä salista löytyy ainakin kaksi edustajaa, jotka tätä SDP:n tekemää lakialoitetta kannattavat. Ne ovat nimittäin edustaja Zyskiewicz ja edustaja Heinonen — ja tietenkin valtiovarainministeri Stubb, koska tämä lakialoite on juuri sen suuntainen kuin mitä kokoomus ennen vaaleja puhui.

Uskallan odottaa laajaa tukea, hyvät edustajakollegat, tämän sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän tekemän lakialoitteen edistämiseksi. Nimittäin ne hyödyt, jotka nyt palkansaajille tulevat, jäisivät eläkkeensaajilta saamatta tässä tilanteessa, ja sen takia tätä esitämme. Tämä käytännössä tarkoittaa sitä, että esimerkiksi keskimäärin noin 1 500 euron eläkkeen saajan verotus ensi vuonna hallituksen esityksen mukaan kiristyy noin 250 eurolle, ellei tätä SDP:n tekemää lakialoitetta huomioida. Hallitus on siis unohtanut eläkkeensaajat kokonaan, ja voi sanoa, että nyt tämä esitys, jonka hallitus on tehnyt talousarvion yhteydessä, eriarvoistaa erityisesti keskituloiset eläkkeensaajat ja palkansaajat keskenään.

Suomessa on tällä hetkellä lähes 1,5 miljoonaa eläkkeensaajaa — se on yli neljäsosa suomalaisista. Keskimääräinen eläke on todella noin 1 500 euroa kuussa, mutta noin neljännes eläkeläisistä saa eläkettä alle 1 000 euroa kuussa. Heihin tämä perusvähennyksen nosto puree. SDP:lle tämä keskituloisten palkansaajien ja eläkkeensaajien eriarvoistaminen ei käy. Työuransa jo tehneet on muistettava samoin kuin työssä olevat.

Voi sanoa, että hallituksen raippa osuu myös monin muin tavoin kohtuuttomasti eläkkeensaajiin. Vaikkapa asumislisän heikennys, lääkekorvauksen alennus, asiakasmaksujen nostot sattuvat kipeästi varsinkin pienituloisten mutta myös keskituloisten eläkkeensaajien arkeen. Me edellytämme, että asumistuki ja lääkekorvaukset pidetään nykyisellä tasolla — niistä äsken keskustelimme talousarvioaloitteiden yhteydessä — eikä asiakasmaksuja koroteta.

Se pihvi tässä lakiesityksessä on, että esitämme eläketulovähennystä, joka on verrannollinen hallituksen työtulovähennykseen, ja pidänkin erittäin tärkeänä sitä, että siitä perusfilosofiasta, että keskituloisten eläkkeensaajien verotusta ei lähdetä suhteessa palkansaajiin kiristämään, pidetään kiinni.

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

Kun totesin, että nyt tämä hallitus pistää 1 500 euroa tienaaavan eläkkeensaajan kärsimään 250 euroa vuodessa suhteessa palkansaajaan, niin sitten jo vähän paremmalla, reilun parin tonnin eläkkeellä tämä ero on 280 euroa kuussa.

Mitä tulee meidän mallimme toteuttamiseen tämän eläketulovähennyksen osalta, on aina hyvä esittää kysymys, mitä tämä maksaa. Tämän mallin toteuttaminen maksaa valtiontaloudelle arviolta noin 50 miljoonaa, kunnallistaloudelle 150 miljoonaa. Mutta noin 1 500 euroa kuukaudessa tienaaava eläkkeensaaja hyötyy tästä SDP:n eläketulovähennyksestä vuositasona noin 200 euroa kuussa, samoin esimerkiksi 2 000 euroa tienaaava eläkkeensaaja hyötyy tästä SDP:n esityksestä, jos tämä lakialoite tulisi hyväksyttyä.

Tämä on todellakin osa meidän vaihtoehtobudjettiamme, ja kun saamme vielä valiokuntien kuulemisessa aivan viimeisimmät lukemat yhteen, niin toteamme, että nämä nyt esitetyt muutokset tässä lakialoitteessa toimivat niin sanotusti pohjana, ja kun teemme sitten vielä lopullisen työn, jossa laskemme tulot ja menot yhteen, ja teemme sen vaihtoehdon, joka muuten tulee perustumaan pienempään velkaantumiseen ensi vuoden osalta kuin hallituksen vaihtoehto (Timo Heinosen välihuuto) — ja se vaihtoehto tullaan esittelemään, edustaja Heinonen, ei ensi vaan sitä seuraavalla viikolla, kuten eduskunnassa on sovittu — niin tämä lakialoite toimii tavallaan ikään kuin pohjana.

Haluan tässä lopuksi todeta, että tarkennamme aivan lopulliset lukemat ja vähennyksummat sekä tämän eläketulovähennyksen osalta että tämän perusvähennyksen osalta tähän meidän lopulliseen vaihtoehtobudjettiimme. Mutta halusimme tuoda tämän keskusteluun nimenomaan lakialoitteena, koska tämän asian merkitys — siis eläkkeensaajien ja palkansaajien eriarvoistava verokohtelu erityisesti ottaen huomioon keskeisen hallituspuolue kokoomuksen lupaukset ennen vaaleja — on niin suuri, että totesimme, että tämä ansaitsee ihan varsinaisen lakialoitteen näiden asioiden korjaamiseksi.

Joten, arvoisa puhemies, todella itse asiassa uskon, että tästä salista löytyy enemmistö sille, että keskituloisten eläkkeensaajien ja palkansaajien verotusta ei lähdetä eriarvoistamaan. Kun keskustan osaltahan tietysti tiedettiin, että keskustahan jo ennen vaaleja oli sitä mieltä, että keskituloisen eläkkeensaajan pitääkin maksaa enemmän, niin jos unohdamme keskustan, niin uskon, että tälle lakiesitykselle löytyy tästä salista varmasti laajaa kannatusta, ja suurimman kannatuksen uskon löytyvän edustajista Zyskowicz ja Heinonen.

Arvoisa puhemies! Tässä esittely. (Timo Heinonen: Oliko se huonosti valmisteltu, kun siinä oli vielä jotakin tarkennettavaa?)

17.34 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Me olemme käsitelleet tätä asiaa useasti täällä salissa, mutta haluan tässä yhteydessä vielä kerran tulla käyttämään tämän puheenvuoron — ja tulen muuten käyttämään jatkossakin, ellei hallitus korjaa tätä ikävää ja varsin räikeää valuvikaa, mikä nyt on jäämässä eläkkeensaajien ja palkansaajien verotuksen välille. Tämä on epäreilu valuvika, ja se pitää korjata.

Puhemies! Kuten ryhmäpuheenjohtaja Lindtman totesi, tässä meidän kaikkien sosialidemokraattien yhteisessä lakialoitteessa toden totta lähdetään siitä periaatteesta, mikä on jo pitkään ollut vallalla ja mitä kaikki ennen vaaleja ovat puhuneet eläkkeensaajien tilaisuuksissa, että on reilua, että eläkkeensaajaa ei aseteta palkansaajaan nähden heikompaan asemaan verotuksessa. Ja kuten tässä Lindtman totesi aivan oikein, kun tämä asia yhdistetään myös esimerkiksi lukuisiin eläkkeensaajiin kohdistuviin leikkauksiin, niin yhteissummana on kyllä varsin kylmää kyytiä suomalaisille eläkkeensaajille. Tämä tilanne on ihan aidosti

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

todella huolestuttava, ja nämä ovat mielestäni vääriä arvovalintoja. Toivon, että näitä voi hallitus vielä omalta osaltaan korjata ja miettiä.

Puhemies! Minäkin haluan tässä oikeastaan palata vielä kerran keskusteluun muutamien päivien taakse tästä samasta asiasta. Silloin se jäi hieman kesken toisessa yhteydessä. Me keskustelimme tästäkin asiasta lisätalousarvion yhteydessä ja aiemmin. Silloinhan kysyimme, kuka tätä loppujen lopuksi haluaa, koska kokoomuksellahan tunnetusti puheenjohtaja Stubbin suulla oli perusfilosofia se, että eläkkeensaajaa ei aseteta epäreiluun asemaan. Hämmästelimme, että kun valtiovarainministeri Stubb tekee heti vaalien jälkeen esityksen, tämä perusfilosofia on kääntynyt ihan ympäri 180 astetta ja muuttunut ihan toisenlaiseksi filosofiaksi.

Kuka tätä sitten lopulta halusi, että näin käy? Kokoomusko itse halusi, vai keskustako halusi, vai perussuomalaisetko halusivat? Se on selvää, että kaikki ovat tämän hyväksyneet. Silloin tuli varsin outo tunne, kun edustaja Zyskowicz täällä melkein pä suoraan sanoi, että kyllä se tunnettua oli, että keskustahan ennen vaaleja halusi nimenomaan tätä työtulovähennystä. Teimme sen johtopäätöksen, että selvä, näin tämä on sitten varmasti mennyt: kokoomus petti lupauksensa, käänsi takkinsa ja asetti sitten keskustan tähän ikään kuin niin, että tämä on heistä lähtöisin. Mutta sitten se hämmästytti, koska sen jälkeen kokoomuksen ryhmäpuheenjohtaja Satonen käveli tälle samalle puhujakorokkeelle ja rupesikin puolustelemaan tätä työtulovähennystä, haki aina Englannista asti esimerkkejä sille. Meille jäi hyvin hämmästyntynyt tunne, että kuka tässä nyt lopulta haluaa mitään.

Ja kävi niin, että myös jo pari—kolme viikkoa sitten huomasin sellaisen tiedotteen julkisuudessa kahdelta kokoomuksen kansanedustalta, että he ilmoittivat, että tämä valuvika pitää tulevaisuudessa korjata — huom. tulevaisuudessa korjata. Tässä on nyt käsillä tämä hetki, ja sen pystyy korjaamaan nyt. Ja minä todella nyt vetoan teihin, arvoisat hallituspuolueiden edustajat, edustaja Heinonen ja kumppanit täällä. Minä vetoan teihin: korjatkaa tämä valuvika tässä ja nyt, koska se voisi olla reilun pelin mukaista, paitsi siksi, että se on väärin, myös siksi, että ennen vaaleja kuitenkin varmasti äänestäjät edellyttävät, että ne asiat, mitä silloin puhutaan, myös pitävät. Ja jos näin ei ole, niin kyllä silloin ollaan vähintään se anteeksipyyntö velkaa, mutta mikä tärkeintä, myös se velkaa, että tämä epäkohta korjattaisiin. Siksi sosialidemokraatit ovat jättäneet tämän lakialoitteen, ja tämä asia tulee olemaan meidän vaihtoehtobudjetissamme.

17.38 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Tuossa vaalikampanjaa käydessä tapasin tietenkin melko lailla paljon eläkeläisiä vaaliteltoilla ja toreilla ja hämmästyin, miten pessimistisiä useimmat heistä olivat. Moni sanoi, että kaikki haluavat heitä mielistellä nyt juuri ennen vaaleja ja tarjoilevat vaalikarkkeja, mutta heti kun vaalit on käyty, heidät unohdetaan. Yritin lohdutella, että eihän se nyt voi näin olla, mutta nyt on kyllä pakko tulla aivan toisiin ajatuksiin. Ikävä tunnustaa, että seniorien pessimismi on täysin aiheellista.

Erityisen räikeä tämä pettymys on varmasti heille, jotka ottivat tosissaan sen, että kokoomus viikkoa ennen vaaleja sekä puheenjohtaja Stubbin että edustaja Zyskowiczin aggressiivisella kampanjalla kävi pääministeri Sipilän, tai silloisen puoluejohtaja Sipilän, kimppuun siitä, että hän ei ollut sitoutunut siihen, että nostaa eläkeläisten tulotasoa samassa tahdissa kuin palkansaajien käteenjääviä ansioita. Toisin sanoen tämä aivan juuri vaalien alla televisioväittelyissä oli kokoomukselle se kaikkein tärkein, ykkösteema, jolla haluttiin vakuuttaa äänestäjät siitä, että tämä on se merkittävin epäkohta ja se ehdottomasti olennaisin asia, kuten Stubb myöhemmin sanoi ja siinä yhteydessä sanoi: se perusfilosofia, jolla ko-

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

koomus lähtee hallituskauteen, jos se sen vallan saa. Ja aika moni eläkeläinen varmaan uskoikin, että kokoomus sanansa pitää.

Kuten edustaja Viitanen tuossa äsken sanoi, tästä asiasta keskusteltiin täällä viime viikolla, ja erityisen hämmästyttävää oli se, että kävi ilmi, että kokoomuksella on tällä hetkellä kolme voimassa olevaa kantaa tähän samaan asiaan, (Pia Viitanen: Kyllä, juuri näin!) siis siihen asiaan, joka juuri ennen vaaleja oli se ykkösteema, se perusfilosofia, se sellainen, josta ei tingitä, joka on pyhä asia. Nyt yhtäkkiä täällä salissa, sanoisinko, 15 minuutin sisään ilmeni, että yhden mielestä kyse on asiasta, josta haluttiin pitää kiinni mutta josta jouduttiin ikävä kyllä taipumaan, toisen mielestä asia oli sellainen, jota ei olisi alun alkaenkaan pitänyt toteuttaa, ja sitten kolmannet jättivät tiedotteen, jossa he halusivat korjata ja palauttaa tämän asian. Nyt siis kokoomuksessa on kolme voimassa olevaa erilaista mielialaa asiasta, joka oli äärimmäisen tärkeä ennen vaaleja, joten ei liene kohtuutonta edellyttää, että puheenjohtaja Stubb nyt sanoisi aivan selvästi, mikä näistä kolmesta nyt on se virallinen kanta. Mitä kokoomus haluaa eläkeläisten tulojen suhteessa palkansaajaan olevan, millaiset niiden pitää olla? Silloin meidän ei tarvitsisi täällä arvuutella, mikä näistä kolmesta on voimassa.

Edustaja Zyskowicz mainitsi täällä salissa siinä samassa yhteydessä, että eläkeläisten asema heikkenee vain suhteessa palkansaajiin. Jo tuolloin ajattelin, että olisikohan tähän asiaan pitänyt puuttua, mutta tarkistin asian, ja eduskunnan tietopalvelun laskelmien mukaan käy jopa niin, että eläkeläiset menettävät absoluuttisesti tulojaan tähän vuoteen verrattuna 2 000 euron kuukausitasolla. Eli kyllä tämä epäsuhta suorastaan kasvaa ja kasvaa myös suhteessa nyt olemassa olevaan tilanteeseen, varsinkin kun otetaan huomioon sitten se, että lääkekorvauksien omavastuu kasvaa, samoin kuljetusten, ja myöskin kunnat saavat periä hoidosta suurempia korvauksia.

On siis ikävä kyllä todettava, että nämä pessimistiset eläkeläiset olivat oikeassa, kun he epäilivät silloin vaalien alla, että heidät sitten unohdetaan. Ehkä kuitenkin hekään eivät voineet kuvitella, miten kalliiksi se vaalikarkki käy. Sen karkin hinta oli 250 euroa.

17.43 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Oikeudenmukainen kohtelu eri väestöryhmien välillä on yksi suurimpia asioita luomaan menestyksellistä yhteiskuntaa, yhteiskuntaa, jossa ihmiset arvostavat toisiaan ja ovat myös valmiit tukemaan toisiansa. Verotuksen hyväksyttävyydelle myös erityisen merkittävää on, että verorasitteen tulee hyväksyttävällä tavalla ottaa huomioon eri väestöryhmien kantokyky.

Eläkeläisväestön osalta verokysymys on ollut yksi eniten esillä olevia asioita viime vuosien aikana. Vuoden 2007 eduskuntavaaleja lähestyttäessä tästä puhuttiin erityisen paljon. Silloin oikeastaan kaikki suuret puolueet, ehkä jopa kaikki puolueet, hyväksyivät sen periaatteen, että eläkeläisten tuloja täytyy verottaa lähtökohtaisesti samojen periaatteiden mukaisesti kuin palkansaajien tuloja verotetaan — sama kohtelu verotuksessa työtuloille ja eläketuloille. Tämän mukaisesti verotuksessa tehtiin asteittain korjauksia, joissa eläkeläisten tulojen verokohtelua parannettiin. Viime eduskuntavaaleja ennen tämä asia nousi myös vahvasti esille. Silloinhan keskusta lanseerasi tämän ajatuksen työtulovähennyksen lisäämisestä verotuksessa, ja sitten kokoomus tarttui tähän hyvin hanakasti. Muistan hyvin useammankin puheenvuoron kokoomuksen riveistä vain runsas puoli vuotta sitten, alkuvuodesta 2015 ja vielä maaliskuussa ja huhtikuussakin. Kokoomus oli aivan pöyristynyt siitä, että tämä keskustan veromalli tarkoittaisi sitä, että eläkeläiset asetettaisiin eriarvoiseen asemaan suhteessa työssä oleviin. Eikö ollut näin? (Pia Viitanen: Kyllä näin oli!) — Näin oli.

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

— Ja todella siis, sanoisin, jopa lähellä suuttuneita puheenvuoroja käytettiin. Kokoomuksen puheenjohtaja, silloinen pääministeri Stubb käytti julkisestikin puheenvuoroja ja television vaalitenteissä ankarasti grillasi tästä asiasta keskustan puheenjohtaja Sipilää. Ja kun kuunteli niitä Sipilän vastauksia, Sipiläkin ainakin oli antavinaan ymmärtää, että kyllä, tasaveroisesti tullaan eri väestöryhmiä kohtelemaan.

Siksi olikin erinomaisen suuri yllätys, kun sitten jouduin huomaamaan vaalien jälkeen hallitusohjelmasta, että eipä taida nyt kyllä ihan näin käydäkään kuin mitä kokoomus ennen vaaleja puhui. Eli nyt on tehty se linjaus, joka sitten vahvistui budjettiriihessä syyskuussa, että eläkeläiset jäävät huonompaan asemaan palkansaajiin nähden — jäävät huonompaan asemaan palkansaajiin nähden. Ja tämän mielellään hoidettaisiin täysin vaikenemalla. Tästä ei saisi puhua oikeastaan, ettei kukaan eläkeläinen edes huomaisi, mitä ollaan tekemässä. Ja varmaan tähän vaikenemisen kulttuuriin kuuluu sekin, että ei näy yhtään paikkaa täällä keskiviivan oikealla puolella, jossa olisi kansanedustaja paikan päällä. Ei ole keskustalaisia enkä näe kyllä yhtään kokoomuslaistakaan paikallaan istumassa. Ei nyt ole kyllä yhtään ministeriäkään, mutta sen nyt tietysti voi ymmärtää, koska hallituksellahan on tämä sote-ratkaisu, ja sekin on tietysti tärkeä, ja aikataulun mukaisesti se varmaan tänään piti saada valmiiksi, joten siinä on paineita. (Antti Lindtman: On tämä Heinonen, mutta se ei suostu puhumaan!) Joten mielellään tämä hoidettaisiin vaikenemalla ja toivottaisiin, ettei tästä kukaan puhuisi. Mutta ajattelen, että kyllä tästä täytyy puhua, ja siihen myös tämä edustaja Lindtmanin ja muiden allekirjoittajien jättämä lakialoite tähtää. Tämän nimittain eläketulovähennyksen oikaisulla voidaan tehdä ja sitä kautta noudattaa niitä periaatteita ja niitä lupauksia, joita vaaleja ennen asiassa tehtiin.

Tässähän käy sillä tavalla, että tämä menee pikkuhiljaa ihmisten tietoisuuteen. Nythän ei olla vielä ensi vuodessa, mutta jos tämä todella menisi lävitse — toivon, että tämä epäoikeudenmukainen kohtelu ei mene lävitse, ja toivon, että tämä edustaja Lindtmanin lakialoite tulee hyväksyttyä ja sitä kautta asia korjataan — niin kyllä ennustan, että sitten kun uudet verokortit otetaan ensi vuoden alussa käyttöön, mahtaa olla helmikuussa, niin tulee kyllä aika lailla kitkerää palautetta maamme puoleltatoista miljoonalta eläkeläiseltä, ja sitten aletaan kysyä vaalipuheiden perään. Kysytään sen perään, että mitäs vaaleissa tuli luvattua ja ketkä ovat näiden lupausten takana.

Sitten tullaan tähän, että kun on niin paljon perussuomalaisia syytetty takinkääntämisestä — Kreikka-hana ei mennytkään kiinni, vaan tuli Soini ykkönen, eivät muuttuneet 1 000 euroa pienemmät etuudet verottomiksi, eivätkä oikein nämä palkansaajan oikeudetkaan lähteneet kukoistamaan, vaan lähti tulemaan pakkolainsäädäntöä, ja en tiedä, viedäänkö kohta sekin oikeus, että saa lauantai-iltana ottaa sen pienen naukun, onko sekin seuraavassa vaiheessa lahtauslistalla — niin vähemmän on puhuttu siitä aika isosta huijauksesta, joka tässä eläkeratkaisussa on syntynyt, ja tämä koskee sitten suoraan kokoomusta: kokoomus täysin vastoin vaalilupauksiansa on lähtenyt tielle, jolla eläkeläisten verotus tulee suhteellisesti kiristymään verrattuna palkansaajiin. No, näinhän tämä on.

Minä kuulun myös niihin hämmästyneisiin, kun tällä viikolla lisäbudjetin yhteydessä samasta teemasta käytiin keskustelua, kuultuani sen lyhyen keskustelun aikana kokoomuksesta kolme eri kantaa — kolme eri kantaa — siihen, miten tämän asian pitäisi olla. (Timo Heinonen: Mitkä ne olivat?)

Ensimmäinen kantahan oli sellainen, jonka edustaja Zyskowiec kertoi, että hallitusneuvotteluissa nyt vain kävi näin: kun keskusta oli suurin ryhmä, niin ymmärsin, että keskusta

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

sai tahtonsa lävitse, ettei tämä ollut oikeastaan kokoomuksen tahto mutta että kokoomuksella voima ei riittänyt asian estämiseen. (Timo Heinonen: Juuri näin!)

Sitten kävikin niin, että edustaja Satonen, joka on kokoomuksen ryhmäpuheenjohtaja, tuli saliin — ei ollut ilmeisesti kuullut tätä edustaja Zyskowiczin puheenvuoroa — ja käytti puheenvuoron, jossa hän ilmoitti, että oikeastaan tämä onkin oikea kanta. (Antti Lindtman: Ei ole totta!) Hän oli Britanniaan tutustunut, ja hän oli Britanniassa löytänyt sellaisen mallin, että oli tämmöinen työtulovähennystä muistuttava vähennys, ja näin kokoomuksen ryhmäpuheenjohtaja sanoi, että oikeastaan tämä onkin fiksua politiikkaa. Ja salissa silloin istunut kokoomuksen eduskuntaryhmän varapuheenjohtaja, edustaja Zyskowicz piti suunsa kiinni eikä maininnut yhtään mitään, enkä tiedä, ovatko nytkään ehtineet puhua, kumpi kanta tässä nyt sitten on oikea: oliko tämä niin, että kepu jyräsi tässäkin, niin kuin nyt taitaa jyrätä sotessakin kantaansa lävitse, vai oliko niin, että oikeastaan kokoomus tätä loppujen lopuksi tavoitteli.

Sitten minäkin huomasin julkisuudesta, että kokoomuksen kansanedustajat olivat kokoomuksen ryhmätoimiston lähettämässä tiedotteessa todenneet, että tähän on epäkohta, joka pitää korjata. (Pia Viitanen: Myöhemmin!) — Joo. — Mielenkiintoista tässä oli, että sellainen epäkohta, joka pitää korjata, pitää korjata vasta sen jälkeen, kun se epäkohta ensin luodaan. Eli ensin pitää tehdä ensi vuoden veroratkaisut, joissa eläkeläiset saavat huomman kohtelun kuin työssä olevat, ja sitten sen jälkeen voidaan myöhemmin vuosina palata siihen, että tämä epäkohta korjataan. No, tähän on ikiliikkuja — ikiliikkuja. Tämä on tietysti vähän samanlainen keksintö kuin mitä kokoomus teki täällä palkkapuolella vuoden 2007 vaalien jälkeen, että ensin kiihötetään ihmisiä vaatimaan lisää palkkaa ja sitten, kun ihmiset toimivat kehotuksen mukaisesti, sanotaankin, että tämä oli paha juttu, että näin isoja palkankorotuksia maksetaan, että ne syövät kilpailukyvyn, ja sitten ruvetaan leikkaamaan niitä palkkoja seuraavaksi pois. Eli siis joku logiikka tässä on.

Palaan tähän, että verotuksen oikeudenmukaisuuden kannalta on iso kysymys, että eri väestöryhmiä kohdellaan yhtenäisesti hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti. Toivon, että nyt kuulemme hallitukselta tämän lakialoitteen käsittelyn yhteydessä, olemmeko sitoutuneet siihen, edes kaikki suuret puolueet, että eläkeläisten ja työssä olevien verotus tapahtuu samojen periaatteiden mukaisesti ja samansuuruinen eläketulo ja samantuloinen palkkatulo tulevat yhtäläisesti verotettua. Vai onko niin, niin kuin täällä vähän edustaja Satonen viittasi, että oikeastaan näin tämän ei pidä ollakaan vaan että pitääkin olla niin, että palkkatyössä olevia verotetaan kevyemmin kuin eläkkeellä olevia? Ja heti kun on kuultu tämä hallituksen kanta, niin uskon, että se helpottaa sitten suhtautumista tähän edustaja Lindtmanin ja monien muiden kansanedustajien lakialoitteen käsittelyyn. Jos hallitus on valmis hyväksymään tämän periaatteen, että kohdellaan samalla tavalla, niin silloinhan tämä edustaja Lindtmanin lakialoite on syytä hyväksyä.

17.53 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Se, mikä tässä on oikeastaan kaikkein häkellyttävintä, on se, että kokoomus on täällä nyt osoittanut kolme kantaa. Toden totta, joko niin, että kokoomuksen mielestä tämä on oikein, tai sitten niin, että kokoomuksen mielestä tämä on keskustan syytä, tai sitten, että kokoomus on sitä mieltä, että aiheutetaan ensin ongelma ja korjataan ehkä sitten myöhemmin. Mutta häkellyttävintä on se, että itse asiassa mikään näistä kolmesta kannasta ei ole se kanta, mikä kokoomuksella oli ennen vaaleja, se neljäs kanta, joka oli mielestäni se oikea, reilu ja oikeudenmukainen, että eläk-

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

keensaaajia kohdellaan samalla tavalla kuin palkansaaajia. Näin puheenjohtaja Stubb kertoi eläkkeensaaajille käsi sydämellä ennen vaaleja.

Se, puhemies, mikä tässä nyt mielestäni on vähän tämän hallituksen nykymeininkiä liikaakin kuvaavaa, on se, että ensin halutaan väen vängällä aiheuttaa ongelma ja sitten kenties, kun on ensin väen vängällä aiheutettu ongelma, ehkä korjataan tai ollaan korjaamatta. Nyt on sitten ongelmia, joita ei olisi pitänyt edes tuoda tänne, näitä veronkiertolakeja sun muita, mistä kyselytunnilla oli jo puhe. Miksi niitä täytyy ylipäänsä tuoda? Voisitteko nyt ajatella, että korjatkaapa nyt jo välittömästi ennen kuin tämä ongelma sitten aiheutetaan?

Tässä mielestäni kyllä, niin kuin sanottu, on kysymys aika isosta huijauksesta. Minä olen siitä hyvin pahoillani, koska kuitenkin meidän eläkkeensaaajaväestömme on tätä maata rakentanut ja minusta on tärkeää, että me pystymme pitämään sanamme heille. Minusta on myös tärkeää, että politiikan arvovalinnoissa me kunnioitamme meidän seniorikansalaisiamme, ja siksi mielestäni tämä vähän sirkukselta näyttävä temppuilu tulisi nyt hallituksen toimesta peruuttaa.

Kuten sanottu, viime kädessä, jos kokoomus haluaa pitää tämän takinkääntönsä, voisivatko sitten vaikkapa perussuomalaiset tähän asiaan tarttua tai joku muu hallituspuolue — keskustasta me emme tiedä? Mutta joka tapauksessa on mahdollisuus nyt sitten tämän SDP:n aloitteen taakse tulla ja tämä asia myöskin peruuttaa.

17.55 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Heinäluoma ei tuossa äsken havainnutkaan salin oikeassa reunassa ketään, mikä johtui siitä, että edustaja Heinonen oli hakeutunut edustaja Lindtmanin viereen salin toiselle puolelle ehkä turvapaikkaa hakien, vaikka hyvin ylhäiseltä korkeudelta edustaja Heinäluoma tätä asiaa tarkkaili.

Hallituspuolueet ovat hiljaa, ja sitähan en ihmettele. Eläkeläisiä ei kohdella yhdenvertaisesti palkansaaajiin nähden. Tämä varmasti tulee kokoomusta ja perussuomalaisia vastaan, että he ovat yhtyneet keskustan kantaan, että eläkeläisiä ei pidä kohdella yhdenvertaisesti palkansaaajiin nähden.

Tämä edustaja Lindtmanin ensimmäisenä allekirjoittama talousarvioaloite korjaisi tilanteen eläketulovähennystä laajentamalla. Ilmaistahan se ei ole, ja hallituspuolueiden odotettu vastaväite on se, että rahaa ei kerta kaikkiaan ole. Tosiasiahan on kuitenkin se, että kyseessä on arvovalinta. Samaan aikaan on varaa laskea autoveroa, eli uusi auto niille, joilla on varaa. Ilmeisesti autoa pienempi tai halvempi ostos ei hallitukselle kelpaa, sellainen, johon eläkeläisellä olisi varaa, sellainen, jota eläkeläinen kasvaneella ostovoimallaan voisi ostaa ja saada aikaan kulutukseen kaivattua kysyntää.

Tässä jo edustaja heitti privaalisti tämän hallituspuolueilta jo niin kertosäkeenomaiseksi tulleen väitteen, että haluamme lisätä vain velkaa. Me olemme sanoneet monta kertaa eduskunnassa ja sanomme vielä uudestaan, että se vaihtoehtobudjetti, jonka teemme ja joka on oikeudenmukaisempi ja aitoa kasvua luova ja jonka esittelemme täällä salissa, ottaa vähemmän velkaa kuin hallitus ensi vuonna. Toistan: vähemmän velkaa.

17.57 Antti Lindtman sd: Arvoisa rouva puhemies! Tämä on sikälikin tärkeä asia eläkkeensaaajien kannalta, että ainakin minulle tulleiden viestien pohjalta aika monet ovat huolissaan tulevaisuudesta — jos tällä tiellä jatketaan, niin mihin tämä voi päättyä. Jos nyt on sitten tässä keskustelussa ollut vaikea saada hallituspuolueiden edustajilta mitään vastauksia tähän, tuleeko tälle lakialoitteelle tukea, siis jonka sisältö on se, josta moni hallituspuolue, erityisesti kokoomus, puhui ennen vaaleja, niin ainakin olisi hyvä tietää se, mikäli hal-

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

lituksen kanta on todella se, että eläkkeensaajia pitää rokottaa enemmän kuin palkansaajia samoista tuloista, onko siinä joku raja. Kuinka pitkälle tämän vaalikauden aikana voidaan mennä? (Timo Heinonen: Itse asiassa se alkoi Rinteen aikana!) Kun nyt avataan tämä pandoran lipas, 250 euroa keskituloisen 1 500 euroa tienaaavan eläkkeensaajan osalta, niin onko se, edustaja Heinonen, ensi vuonna 500 tai sitä seuraavana vuonna 1 000 euroa? Kuinka paljon enemmän keskituloisen eläkkeensaajan pitäisi maksaa veroa teidän mielestänne, jos ja kun te olette sitä mieltä, mitä mieltä ilmeisesti Satonen on, mitä mieltä kuitenkin varapuheenjohtaja Zyskowicz ei ole ja toivottavasti myöskään Heinonen ei ole, että eläkkeensaajan pitää maksaa enemmän veroa?

Kun edustaja Heinonen siellä esitti välihuudon, joka varmasti tulee kirjatuksi pöytäkirjaan, niin haluaisinkin nyt kysyä: Kun tämä meidän perusfilosofiamme on tässä ollut sama, niin tuetteko te tätä lakialoitetta? Tuetteko te nyt sitä, että eläkkeensaajia ei kohdella eriarvoisesti verotuksessa? Jos haluatte tuoda joitain näkökulmia esiin viime kaudelta, niin tosi mielellämme käymme keskustelun esimerkiksi Rinteen eläketulovähennyksistä.

17.59 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Kun katselen tätä istuntosalia ja sen oikeata laitaa, jossa siis edustaja Heinonen on nyt paikallansa mutta jossa ei ole ketään muita, ei yhtään keskustalaista, ei yhtään kokoomuslaista, onko täällä yhtään perussuomalaistakaan paikan päällä, niin joudun toteamaan, että onhan tämä mielenkiintoinen ja hyvin harvinaisen ilmiö, että näin isosta asiasta, joka koskee 1,5:tä miljoonaa ihmistä, josta puhutaan, ei halua osallistua (Timo Heinonen: Luulisi, että puheenjohtaja Rinne on paikalla!) keskusteluun ollenkaan. Tältä kannalta ihmettelen myös sitä, että edustaja Heinonen, joka yleensä on aika karkäs käyttämään puheenvuoroja ja pitää huolta oikeuksistaan, että hän saa puheenvuorot, ei jostain syystä halua nyt puhua ollenkaan. Hän ei halua puhua ollenkaan.

Kun mietin, mistä tämä johtuu, niin keksin tähän yhden ehkä ymmärrettävän syyn, ja se syy on se, että teillä on huono omatunto. Tekin koette, että tämä on väärä päätös, väärä linja, jota hallitus nyt toteuttaa. Tekin koette, että näin ei pitäisi tehdä. Ja tekin olette sitä mieltä, että pitäisi vaaleissa lausutut lupaukset pitää, varsinkin kun ne lupaukset lähtevät ihmisten oikeudenmukaisesta kohtelusta.

No, oli tämä syy mikä tahansa tähän hiljaisuuteen, niin kaikissa olosuhteissa olen sillä kannalla, että tämän ei ole oikein eikä tätä mitenkään voida hoitaa hiljaisuudella. Olen itse sitoutunut siihen, että pidän tästä kyllä johdonmukaisesti meteliä niin kauan, että tämä asia korjataan — niin kauan, edustaja Heinonen, että tämä tulee korjattua. Tähän palataan kaikissa mahdollisissa yhteyksissä.

Tietysti korjausmahdollisuus on siinä, että tämä edustaja Lindtmanin lakialoite hyväksytään. Silloin päästään uusiin keskusteluaiheisiin, joita niitäkin kyllä riittää tämän hallituksen aikana tuhdisti. Mutta tämä on iso asia, ja haluan, että sitä ei vaikenemalla hoideta eikä tätä iltamyöhään piiloteta, vaan kyllä tästä täytyy puhua myös päivänvalon aikana.

18.01 Pia Viitanen sd: Rouva puhemies! Se on toden totta selvä, että me emme tästä vaikenene, ja me tulemme kysymään tätä joka kerta, kun täällä näitä keskusteluja käydään, ja tulemme odottamaan vastausta joka kerta ja mieluiten myös tekoja sen puolesta, että toimitaan myös vaalien jälkeen niiden lupauksen mukaisesti, mitä meidän eläkkeensaajaväestöllemme on ennen vaaleja annettu.

Minä uskon myös oikeastaan siihen, että moni hallituspuolueen jäsen kokee huonoa omaatuntoa, koska kuitenkin tämä on räikeä lupauksen pettäminen, mikä tässä on kyseessä, er-

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

ityisesti tämän kaltaisessa asiassa, joka on koettu jo vuosia vääräksi, että näin ei saa olla, että eläkkeensaajia kohdellaan verotuksessa epäoikeudenmukaisesti. Tämä on arvovalinta, kuten täällä on todettu. On varaa laskea autoveroa, mutta ei ole varaa pitää huolta esimerkiksi meidän eläkkeensaajistamme tasavertaisella tavalla.

Se oli tietenkin positiivista, että edustaja Heinonen kuitenkin huusi välihuudon. Se oli minusta tärkeää. (Eero Heinäluoma: Mies on hengissä!) — Niin. — Ja tärkeää oli se välihuudon sävy. Eli siinä kuitenkin, kun edustaja Lindtman sanoi, että tämä on väärin — ja varmasti Heinonenkaan ei ole sitä mieltä, että pitäisi kohdella eri tavalla eläkkeensaajia — sanoitte tyyliin "aivan", jolloin palasitte kokoomuksen ennen vaaleja antamaan lupauksen ja siihen, että tämä on väärä päätös ja olette siitä samaa mieltä.

Minä toivon nyt, että viette tätä viestiä kokoomukseen sisään ja viimeistään siinä vaiheessa, kun SDP:n aloitteesta äänestetään, tulisitte sitten äänestämään sen puolesta, ellei sitten kokoomusministeri Stubb omaa esitystään voisi korjata jo sitä ennen sen mukaiseksi, mitä hän lupasi vaalien alla Suomen eläkkeensaajaväestölle.

18.03 Timo Heinonen kok: Arvoisa rouva puhemies! Että pöytäkirjaan ei nyt jää vääränlainen kuva tästä keskustelusta, niin täytyy oikaista se, että edustaja Heinäluoma antoi kyllä väärän tunnustuksen kollegastaan, lähimmäisestään, todeten, että täällä ei ollut ketään hallituspuolueen kansanedustajaa paikalla. Olin kyllä paikalla salissa. Olisi ollut tietysti herrasmiesmäistä se todeta. Ja laitetaan nyt pöytäkirjaan myös se, että kun puhutaan eläkeläisten verotuksesta, niin edustaja Heinäluoma unohti kertoa sen, että täällä istunnossa ei ole paikalla myöskään SDP:n puheenjohtaja Rinne, kun puhutaan näin isosta asiasta. Ja ei sosialidemokraateistakaan kuitenkaan paikalla ole kuin neljä kansanedustajaa. Kun tämä on iso asia, niin jää sitten oikea kuva, että eivät täällä kaikki sosialidemokraatitkaan paikalla ole.

Hieman itse ihmettelin sitä, että edustaja Lindtman, joka on arvostellut hallitusta siitä, että hallituksen esitykset on valmisteltu huonosti, äsken kertoi esittelypuheenvuorossaan, että tämän aloitteen luvut tarkentuvat myöhemmin. Eli onko tässä nyt sorruttu sitten siihen samaan, että on vähän hutiloiden tehty tämä aloite? Ja itse odotan sitä, että tuo valmistelu olisi myös isoimman oppositiopuolueen toimesta sellaista, että voisi niihin lukuihin luottaa tässä keskustelussa. Se helpottaisi sitä keskustelua, ja sen takia varmasti tähän palataan, kun jossain vaiheessa sosialidemokraatit saavat valmiiksi tuon oman vaihtoehtobudjettinsa, jota on kovasti odotettu.

18.05 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Heinosen puheenvuoro oli mielenkiintoinen. Pahoittelen sitä, (Timo Heinonen: Oliko ihan vahinko?) jos edustaja Heinonen ei ollut paikallaan ja siitä jäi se käsitys, että hän ei ole ollenkaan salissa. (Kari Kulmala: On täällä muitakin hallituspuolueiden jäseniä!) — Joo.

Mutta sitten tämä puheenvuoro oli sillä tavalla kyllä aikamoinen pettymys, että ei edustaja Heinonen sanallakaan puhunut itse asiasta. (Timo Heinonen: No kun siinä on virheitä siinä teidän aloitteessanne!) — No voi voi, on se nyt kummallista, jos te ette saa sanottua, oletteko te sen periaatteen kannalla, että eläkkeensaajia ja palkansaajia kohdellaan samalla tavalla, eläke ja palkka tulevat samalla tavalla. Tämä on aika yksinkertainen asia, edustaja Heinonen, ei tähän ole vaikeata ottaa kantaa. Ja kun pystyy 2 minuuttia puhumaan sieltä ja 10 minuuttia tuolta pöntöstä, niin kyllä siinä pystyy sanomaan, että tämä edustaja Heinäluoman esittämä periaate on oikea tai väärä.

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

Ennen vaaleja teillä oli tähän kyllä vahva kanta, että se oli oikea periaate, mutta nyt vaalien jälkeen teiltä ei tunnu hohtimillakaan saavan vastausta. Ei hohtimillakaan saa vastausta, mitä mieltä te nyt mahdatte tästä asiasta olla. Uskon, että teidänkin eläkeläisäänestäjänne mielellään kuulisivat teiltä vastauksen kysymykseen, onko eläkeläistuloa kohdeltava samalla tavalla kuin työssä olevan tuloa. Toivoisin, että edustaja Heinonen ottaisi vielä puheenvuoron ja kertoisi tämän kannan. Kun on muitakin menoja, niin ymmärrän sen, että täällä eivät kaikki ole paikan päällä iltaistunnossa, se on ihan ymmärrettävää, mutta tärkeätähan on se, että joka ryhmä katsoo, että sillä on edustus ja he ottavat osaa keskusteluun ja kertovat ryhmän kannan. Kun he kertovat sen kannan, niin sitten äänestäjä voi tehdä johtopäätöksiä ja vertailla kantoja. Nyt me tiedämme, mikä on hallituksen esitys: se on eläkeläisille huono, epäoikeudenmukainen, muuttaa tämän aikaisemmin hyväksytyn periaatteen eläke- ja palkkatulojen yhdenmukaisesta kohtelusta. Ja on jäänyt hämäräksi, hyväksyvätkö kokoomuksen eduskuntaryhmä ja sen jäsenet tämän hallituksen epäoikeudenmukaisen linjan. Ei ole tullut vielä vastausta, mutta voihan se olla, että sitten, kun äänestetään, siinä heidän vastauksensa sitten nähdään, ja se on viimeinen hetki varmaankin tähän asiaan sitten ottaa kantaa.

18.07 Timo Harakka sd: Arvoisa puhemies! Edustaja Heinonen oli pahoittavanaan mieltänsä siitä, että häntä ei salissa nähty. (Timo Heinonen: Pahoitti!) Ilmeisesti olen itse tuoreena kansanedustajana hänen silmissään mitätön, kun nimenomaan omassa puheenvuorossani — juuri siltä varalta, ettei pöytäkirjaan jäisi väärää käsitystä siitä, oliko kummankin hallituspuolueen, siis kahden kolmesta, edustajista yksi kunnianarvoisa edustaja paikalla — vielä tähdensin, että kyllä hän oli paikalla. Mutta kun teidän silmissänne eduskunnan entinen puhemies ja puolueemme entinen puheenjohtaja, myöskin ministeri ja veteraanikansanedustaja, ja vielä eduskuntaryhmän puheenjohtaja ovat niin vaatimaton edustus verrattuna siihen edustukseen, jonka teidän puolueenne on suvainnut tänne lähettää keskustelemaan 1,5 miljoonan suomalaisen epäoikeudenmukaisesta kohtelusta, niin en sitten ihmettele sitä, että näin toimitte.

Kyllä täällä on epäsuhta siinä, että kokoomuslaiset ennen vaaleja vaaliteltoilla kymmenin ja sadoin piirittivät jokaista eläkeläistä siinä epätoivoisessa toiveessa, että he eivät hylkäisi heitä näissä vaaleissa, jotka eivät siinä vaiheessa olleet menossa kovinkaan hyvin, ja täällä vaivautuu yksi kokoomuslainen olemaan paikalla ja kunnostautumaan lähinnä välihuudoilla eikä ole vielä suostunut ottamaan kantaa itse asiaan eli siihen, tuleeko tämä epäoikeudenmukaisuus korjata, onko se hallituksen tekemä arvovalinta oikea, että uuden auton ostaminen on tärkeämpää kuin keskituloinen eläkeläisen ostovoiman lisääminen, jolla voisi hankkia vaikka vähän parempaa makkaraa leivän päälle tai juustoa, jos sattuu olemaan kasvissyöjä. Vieläkään sitä vastausta ei ole tullut. Kun numeroista puhutaan, niin teidän numeronne on tällä hetkellä miinus 250 euroa per keskituloinen eläkeläinen. Se oli se vaalikarkin hinta. Olisiko oikein, että luku olisi edes plusmerkkinen?

18.09 Antti Lindtman sd: Arvoisa rouva puhemies! Nyt taisi käydä niin, että edustaja Heinonen kovin huolellisesti ymmärsi väärin. Haluan pöytäkirjaan merkattavaksi hyvin painokkaasti: Tässä lakialoitteessa ei ole virheitä. Tässä lakialoitteessa, jos te tämän luette, ei ole yhtään virhettä. Voin lukea vielä tarkalleen ottaen sen ydinkohdan tästä lakialoitteesta. Esitämme tässä kunnallisveron verotuksen eläketulovähennyksen prosentiksi 51 ja

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

kertoimeksi 1,43. Valtionverotuksen eläketulovähennyksen prosentiksi esitämme 44 ja kertoimeksi 3,9. Tasan tarkkaan.

Mitä sitten tulee siihen asiaan, jonka Heinonen ymmärsi väärin, niin totesin, että varaamme mahdollisuuden vaihtoehtobudjetin esittelyn yhteydessä tarkentaa vielä tarkkaa mallia, koska tilanne on se, että kun saimme tämän hallituksen budjettiesityksen, siitä on aikaa reilu kuukausi. Siinä ajassa olemme jo tehneet tämän, ja tämä on hyvin pitkälle sen suuntainen kuin se periaate, joka tulee olemaan vaihtoehtobudjetissa. Mutta totta kai on niin, että kun viimeiset tulot ja menot otetaan yhteen, sen takia siinä vaihtoehtobudjetissa varaamme mahdollisuuden tarkentaa. Ja valiokunnallahan on mahdollisuus tämä tarkentaa, kun tämä tuloveroesitys käsitellään.

Ja sitten vielä totean Heinoselle, että on se nyt kumma, jos hallituksella on oikeus tarkistaa omia lakiesityksiään, niin kuin on tapahtunut ja niin kuin näköjään tulee tapahtumaan esimerkiksi tämän harmaan talouden osalta, että oppositiolla sitä ei olisi, kun tämä on valiokuntakäsittelyssä. Me emme kuitenkaan ole tätä vetämässä pois, niin kuin onneksi tapahtui tämän veropakolaisten armahduksen osalta. (Timo Harakka: Ei ole ensimmäinen kerta!) Mutta vaihtoehtobudjetin osalta varaamme oikeuden tarkentaa.

Tässä lakialoitteessa ei ole yhden yhtä virhettä. Halusin tämän korjattavaksi. Olisi hienoa, jos Heinonen ottaisi vielä tähän itse asiaan kantaa. Oletteko te tämän takana, kuten olitte vielä ennen vaaleja?

18.12 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Kyllä minun toiveeni on sama kuin koko sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän puheenjohtajan Antti Lindtmanin, että me halusimme, että kokoomus kertoo kantansa. Mutta uskon, että vielä enemmän kuin me halusimme, suomalaiset eläkkeensaajat haluaisivat, että kokoomus kertoo kantansa, vastaa sanoistaan ja korjaa tämän valuvian, tämän vakavan valuvian, mikä tässä nyt on.

Kun on seurannut historiaa viime vuosina ja tätä keskustelua, niin on vain kerta kaikkiaan niin, että tämä on koettu yleisesti ottaen eläkkeensaajien keskuudessa hyvin epärealistiseksi, kun joskus aikanaan verotuksen tasot eivät ole olleet yhteneväisiä. Tästä on keskusteltu aina pitkään, ja ehkä juuri siksi tämä sali on aika tyhjä, että moni edustaja tunnistaa tämän ongelman ja kokee sen hyvin kiusalliseksi, kun nyt tämä veroero revitään tällä räikeällä valuvialla taas auki. (Timo Heinonen: Se alkoi Rinteen aikana!) — Edustaja Heinonen, teillä on nyt mahdollisuus.

Kokoomuksella on ollut kanta ennen vaaleja ja sen jälkeen on ollut kolme eri kantaa, mutta tietenkin tällä hetkellä valitettavasti se kanta on fakta, mikä meillä tässä edessämme on budjettikirjan myötä. Se kanta on se, että eläkkeensaajien ja palkansaajien veroero revitään auki. Se on se kanta, mikä on voimassa tällä ikään kuin teolla tällä hetkellä. Tätä minä nyt toivon ja vielä kerran teille, edustaja Heinonen, sanon: Viekö tämä teidän eduskuntaryhmäanne käsiteltäväksi. Ottakaa tämä siellä esiin ja korjatkaa tämä, niin sitten ainakin eräs esitys, mikä tulisi perua, tulisi hyvällä mielellä peruttua. Ja kuten sanottu, jos näin ette tee, me tulemme puhumaan tästä, me tulemme äänestämään tästä, ja silloin viimeistään ne kannat tulevat esiin.

18.13 Antti Lindtman sd: Arvoisa puhemies! Kun olemme nyt tänne valtiopäiville kokoontuneet ja eduskunta käyttää ylintä päätöksentekovaltaa tässä maassa ja kun hyvään parlamentarismiin kuuluu, että se, mitä täällä salissa sanotaan, myös perustellaan, niin kun äsken edustaja Viitanen totesi, että nyt tässä hallituksen esityksessä tämä veroero eläkkeen-

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

saajan ja palkansaajan osalta revittää auki, niin siihen edustaja Heinonen huusi välihuudon, jonka oletan tulleen merkatuksi pöytäkirjaan, niin kuin käytäntö on, ja hän huusi viitaten tähän veroeroon "se alkoi Rinteen aikana".

Eli kun nyt todennäköisesti saamme huomenna tai ylihuomenna lukea eduskunnan pöytäkirjoista, että edustaja Heinonen sanoi, että tämä veroeron repiminen eläkkeensaajan ja palkansaajan välillä alkoi Rinteen aikana, niin nyt toivoisin kyllä, että tätä perusteltaisiin, koska näinhän ei ole. Itse asiassa kun puheenjohtaja Rinne tuli hallitukseen, niin hän asetti ensimmäisessä budjetissa hallituksen sisäisissä neuvotteluissa ehdoksi sen (Pia Viitanen: Se oli kynnyskysymys!) — kynnyskysymykseksi sen — että eläkkeensaajien verotusta alennetaan. Ja tätä veron alennusta vastaan kokoomus voimakkaasti taisteli, mutta kuitenkin sitten taipui. Siinähan parannettiin eläkkeensaajien asemaa suhteessa palkansajiin. Nyt haluaisinkin, kun tällainen väite esitetään, pyytää, että lyödään faktat tiskiin. Toivoisin, että tämä keskustelu jatkuisi vielä sen aikaa, että edustaja Heinonen nyt tämän väitteensä perustelisi.

18.15 Pia Viitanen sd: Näin se on, arvoisa puhemies, että kun täällä tänään on muutamia kertoja näihin välihuutoihinkin vedottu, niin kyllä minä sanon tämän saman asian, että nimenomaisesti toivon, että tämä asia perusteltaisiin, sillä sehän oli aika näyttävästikin julkisuudessa aikanaan syksyllä, viime syksynä, kun puheenjohtaja Rinne halusi ja esitti kynnyskysymyksenä, että eläkkeensaajien verotusta on kevennettävä, on tehtävä tämä ylimääräinen — ylimääräinen — eläkkeensaajien verotuksen kevennys, ja silloin toden totta puolueen puheenjohtaja, ministeri Rinne taisteli pitkään tämän asian puolesta. Se oli hänelle kynnyskysymys, ja sen taistelun seurauksena tämä ylimääräinen verovähennys eläkkeensaajille tuli, joka paransi eläkkeensaajien asemaa suhteessa palkansajiin. Näinpäin tapahtui. Ja silloin, kuten puheenjohtaja Lindtman äsken totesi, nimenomaan kokoomus vastusti tätä eikä olisi halunnut tätä toteuttaa, mutta puheenjohtaja Rinteen johdolla näin tapahtui. Eli ehkä sitten Heinonen tarkoitti tällä välihuudollaan sitä, että Rinteen aikana alkoi eläkkeensaajien verotuksen ikään kuin keventäminen palkansajaan nähden toiseen suuntaan. (Timo Heinonen: Se alkoi Kataisen aikana!) Eli siinä mielessä.

Mutta koska me olemme tässä nyt, tässä ja nyt, teillä on mahdollisuus nyt käyttää tästä puheenvuoro, tai sitten sama toistuu: me tulemme kysymään tätä myös jatkossa ja tulevaisuudessa. Mutta toivomme tosiaan, noin kuinka monennen kerran täällä todettuna, että hallitus korjaisi tämän valuvian, ja siksi tämä aloite on tehty, että hallitukselle tähän mahdollisuus tulee.

18.17 Antti Lindtman sd: Arvoisa rouva puhemies! Nythän tässä on vähän käymässä samalla tavalla kuin pari päivää sitten tässä salissa, kun täällä esiteltiin tämä kuuluisa yksinvalτίαςpykälä Lex Soini tähän puoluelakiin. Ja kun silloin kysyin esittelevältä ministeriltä suoria kysymyksiä, hän ei vastannut. No, tietenkin on niin, että yksittäinen edustaja on täysin eri asemassa, varsinkin kun lakialoitetta kysytään suhteessa esittelevään ministeriin, mutta tiettyä samankaltaisuutta tässä on. Silloin sen keskustelun lopuksi totesin, että tästä ministerin hiljaisuudesta ja tästä vastaamattomuudesta voi jokainen vetää omat johtopäätöksensä. Nyt vähän samassa hengessä kysyn, onko niin, että nyt tästä edustaja Heinosen hiljaisuudesta voi vetää kukin omat johtopäätöksensä. Voisin vetää sen johtopäätöksen, että edustaja Heinäluoma on siinä oikeassa, (Timo Heinonen: Hän ei muuten ole paikalla!) että Heinosella on ehkä vähän huono omatunto.

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

Mutta pyytäisin nyt, kun Heinonen pyysi puheenvuoroa, että vaikka ette löisi faktoja tiskiin, niin avaisitte sitä, mihin tämä teidän käsityksenne perustuu, että viime kaudella, niin kuin äsken väititte, Rinteen johdosta tämä veroero olisi jotenkin aloitettu, kun se tapahtui nimenomaan päinvastaiseen suuntaan. Toivoisin, että edustaja Heinonen vähän tätä avaisi, mihin tämä käsitys perustuu. Ei nyt ihan kaikkia faktoja tarvitse, jos ei niitä nyt tähän hätään löydy, mutta voisitte kuitenkin kertoa, mihin tämä perustuu. Mehän olimme yhdessä siinä edellisessä hallituksessa. Voisitteko tarkentaa?

18.19 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Taisi olla entisen pääministeri Kataisen ollessa valtiovarainministerinä, kun tätä eläkeläisten ja työntekijöiden välistä veroeroa lähdettiin kuromaan umpeen. Se oli tietysti meille kokoomuksessa silloin siinä taloustilanteessa yksi tärkeä asia, ja kyllä se kokoomukselle varmasti jatkossakin on. On totta, että on paljon ikäviä säästöjä, joita ei ole mukava puolustaa, mutta kyllä tosiasia on sekin, että vakaa valtiontalous, tasapainossa oleva valtiontalous, on lopulta jokaisen eläkeläisenkin paras turva, niin kuin se on kaikkien meidän paras turva, että valtiontalous on tasapainossa.

Siellä tehdään toki parannuksia myös eläkeläisten tilanteeseen, takuueläkettä esimerkiksi korotetaan, se on varmasti monelle erittäin tärkeä ja tervetullut, mutta samaan aikaan toki tietysti toimenpiteitä, joita täällä on lueteltu. En niitä lähde kiistämään, niitä siellä on, niin kuin on lapsiperheille monia, siellä on paljon ikäviä päätöksiä, joita nyt vain on väistämättä tehtävä. Velkaantuminen on jatkunut Suomessa niin pitkään, että meillä taitaa olla, että seitsemää laihaa vuotta ei seuraakaan seitsemän lihavaa vuotta, vaan näyttää siltä, että on toiset seitsemän kuivempaa vuotta edessä, ja sen takia nyt taloutta on pakko laittaa kuntoon. Itse arvostan kyllä niitä puolueita, jotka nyt ovat vastuuta kantamassa ja laittamassa tätä taloutta kuntoon. Uskon, että samalla tavalla kuin 90-luvulla vastuuta kantaneita kiitetään jossain vaiheessa siitä, että lopulta ryhdyttiin toimeen ja tehtiin.

Äsken vielä edustaja Heinäluomaa kovasti kehuttiin, mutta ei hänkään tähän eläkeläiskeskusteluun näköjään koko aikaa malttanut paikalle jäädä vaan lähti pois täältä eduskunnasta.

18.21 Pia Viitanen sd: Arvoisa rouva puhemies! Nyt sitten päästiin itse asiaan: Kun Heinonen vihdoinkin alkaa puhua, niin kävivät ilmi nämä arvovalinnat. Rahaa löytyy autoveron alennukseen, rahaa löytyy moneen muuhun asiaan, mutta rahaa ei löydy koskaan silloin, kun pitäisi pitää huolta eläkkeensaajista, työttömistä, pienituloisista ihmisistä. Silloin loppuvat rahat aina, ja joka kerta on se sama selitys, että nyt täytyy tehdä vastuullista politiikkaa ja nyt täytyy säästää ja nyt tämä on tätä ja tätä. Ja aina te unohdatte, arvoisa hallituspuolueiden edustaja, sen, että aina on kyse arvovalinnoista. Tuloja voidaan kerätä painottamalla verotusta toisin, voimme painottaa joitakin ratkaisuja vahvemmin kuin toisia. Aina voi tehdä arvovalintoja. Ja esimerkiksi SDP:n arvovalintoihin kuuluu se, että tehdään, mitä vaalien alla sanottiin: emme leikkaa eläkkeensaajilta esimerkiksi.

Miksi te ette ennen vaaleja kertoneet, kun tullaan kysymään, että mitä aiotte tehdä, että valtiontaloutta hoidetaan ja sen nimissä me tulemme esimerkiksi eriarvoistamaan eläkkeensaajien verotuksen suhteessa palkansaajiin? Se olisi ollut reilua, se kuuluu reilun pelin sääntöihin. Täällä puhuttiin vaalikarkista, jonka hinnaksi tuli 250 euroa, ja ei se minusta kovin mukava tilanne varmasti ole. Ja uskonpa, aivan kuten täällä aiemmin todettiin, että viimeistään helmikuussa aika moni eläkkeensaaja tulee tätä ihmettelemään ja kysymään.

Punkt i protokollet PR 59/2015 rd

Ja siksi olisi ollut reilua ennen vaaleja sanoa, että meidän näkemysemme mukaan nämä arvovalinnat menevät näin. Rahat loppuvat aina, kun kyse on eläkkeensaajista.

Ja nyt, edustaja Heinonen, minä toivon, että kun kerran aloitte puhua, niin puhukaa nyt vielä se, mitä mieltä kokoomus lopulta on. Teidän kantanne tuli selväksi: te sanoitte, että tämä on ongelmallista ja varmasti jatkossakin on. Mutta minä tulkitsen tästä, että edustaja Heinonen ei aio korjata tätä. Eli tämä kanta tuli nyt tässä puheenvuorossa selväksi, mutta voisitte ehkä kenties vielä sen minulle varmentaa.

18.23 Antti Lindtman sd: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Heinonen sanoi, että kun valtiontalouden velkaantuminen sen kuin vain jatkuu, sen takia joudumme tekemään näitä ikäviä säästöjä, jotka kohdistuvat muun muassa eläkkeensaajiin. (Timo Heinonen: Kaikkiin suomalaisiin!) Ensinnäkin toistan vielä kerran, että tämä SDP:n parempi, reilumpi ja oikeudenmukaisempi vaihtoehto tulee perustumaan pienempään velkaantumiseen kuin hallituksen ensi vuonna. Me siis kuromme velkaa nopeammin umpeen kuin hallitus. Tulemme sen esittelemään, malttakaa. Te kyllä tulette sitten hämmästyämään.

Mutta sitten tämä toinen, nämä säästöt. Nythän se on kyllä jännää, koska tässähän kyseessä eivät ole säästöt vaan tässähän on kyse veropolitiikasta ja siitä, että te jätätte tekemättä sen veronkevennyksen, jonka te vaaleissa lupasitte eläkkeensaajille. Siis kokoomus jättää tekemättä sen veronkevennyksen, jonka se vaaleissa maamme eläkkeensaajille lupasi. En kyllä muista, että näin... On näin varmasti aikaisemminkin tapahtunut, mutta kun katsoo niitä asioita, joita te piditte vaalien alla esillä, nimenomaan näitä valtavia tuloveron kevennyksiä, joista välillä kysyttiin, että mistä niihin rahoitus, niin nyt te kaikista niistä lupauksista nimenomaan tämän jätätte tekemättä. Ja tämä pistää esittämään kysymyksen, miksi tämä on tapahtunut. Mitä te saitte, kun te luovuitte tästä? Mikä on se hinta, jolla te maamme eläkkeensaajat myitte? 250 euroa joka ikiseltä keskituloliselta eläkkeensaajalta jää saamatta. Mistä nämä eläkkeensaajat nyt joutuvat maksamaan?

Ja vielä kerran pyytäisin, että edustaja Heinonen vähän perustelisi sitä väitettä, jonka hän aikaisemmin esitti, että viime kaudella olisi tätä veroeroa revitty auki eläkkeensaajien ja palkansaajien osalta. Toivoisin, että hän tätä väitettä perustelisi. Se on kuitenkin eduskunnan pöytäkirjassa.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till finansutskottet.